

PL 984 1065 A

PL 984

СРВОДЮВ

БИБЛИОТЕКА
МАТИЦЕ СРПСКЕ

од

13693

ІОВАННА ЦВЕТКОВИЋА.

819

Р19Ср II 1065 А

~~Р19 984~~

~~206 А 98~~

~~Ртн 984~~

Рис Срп 1065.1

СРВОЛЮВ.

БИБЛИОТЕКА
МАТИЦЕ СРПСКЕ

13693.

од

ТОВАНА ЦВЕТКОВИЋА.

~~Handwritten text, possibly a signature or name, obscured by a thick black line.~~

У НОВОМ САДУ

НАР. КЊИГОПЕЧАТЊА ДР. ДАН. МЕДАКОВИЋА.

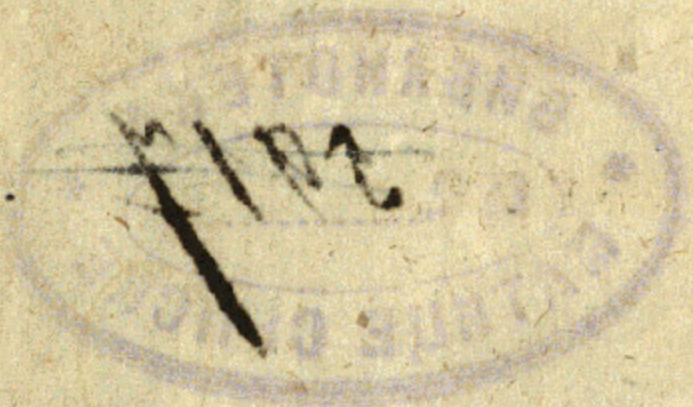
1851.

G P R O A D B

МАТРИЦЕ ОПИЧКЕ
БИБЛИОТЕКА

130003

01

ТОБАЧКА ТИТАКОПИЈА

Генерал-штаб-квартира
~~Генерал-штаб-квартира~~
у Бермуд 852.

У НОВОМ ГРАДУ

НАЈ. КИРИЛОВАТА 16. УЛУ. БИГРАДСКА

1881

ПОШТЕНОРОДНОМЕ

ГОСПОДАРУ

Г А В Р И Л У

Є Ф. ОБРАДОВИЋУ,

ИЗБРАНОМ ВРШАЧКОМ

ГРАЂАНИНУ

И

КУПЦУ,

С' отмѣним Високопочитанієм

посвећуе

Сачинишель.

ВОИТЕНОРОДНОЕ

ЛОСЮДАТЪ

Г А Р П Н Я

Е Ф О Р Я Д О В Н Я

МЕРЯНОМЪ ВЪШНОМЪ

ТРАБАНИХЪ

М У Н Я

С отинныя дѣлосудныя

всѣхъ

Судимыя

Желя Србкинѣ.

Я сам рода поносна,
Отац ми е Србски син;
Браца имам одвећ вретна,
Царска с' войска дичи с' нѣм.

Роду своме прави фалу,
Него други странац, кой;
Он не прима ништ' за шалу,
Већ залаже живот свой.

— Ал за език, ал за име,
Ал' за доброг Цара свог;
Крвцу троши кад е време,
Када даде Царе рок.

На бой иде, Богу с' моли,
Душманину скинут рог;
Срдцем душом он то воли,
Да му даде мили Бог.

Куд год ходи, или седи,
 Ил на гостби био он;
 Род свой люби език цени,
 Славу Србства диже Трон.

Нек ми каже, кой од волъ,
 Я се држим Србства мог;
 Ер нетражим ништа веће,
 И отац ми духа тог.

Мати моя, кад ѿ била,
 Ка но што сам сада я,
 Крѣпко с' Богу помолила,
 Да б' іой била срећа та.

Бог іой даде срећу жельну,
 Те Србина добила;
 Па и мени после себе,
 Даде ова правила.

Да не узмем другог кога,
 За супруга мени я;

Већ од дичног Србства мога,
Красно лепог сокола.

На част сваком што е свое,
Нек ужива сладке дне,
Мени дайте Србство мое,
Таке желъ бут' те све!!

Србства мога дичног
Сокола лепог красног
На част сваком што е свое
Нек ужива сладке дне
Мени дайте Србство мое
Таке желъ бут' те све!!

Обичай

код Србина кад светца слави.

Адет *) код Србина,
Тай е од старина,
Светта кад он слави,
С'вачим се преправи

служити.

Синчића е свога,
Найприсниег рода;
Лъпо накитио,
Ово м' говорио

свесрдно:

Иди сине мили,
Те ми госте шилъи;
Люби свакогъ руку;
Подай му ябуку,

да дође.

*) Обичай.

У цркву ће свећу,
 За нѣгову срећу;
 Па за своју дѣцу,
 На чест своме светцу

послати.

Службу е одстояо,
 Сироте даривао,
 Отцу наменуо,
 Које преминуо,

одавно.

Дође време к' части,
 Од радости расти;
 Завѣт Очин да е,
 Кой одавно трае

одстояо.

Свећу ће ужећи,
 За ню немарећи;
 Нека васдан гори,
 На чест светцу твори

радостно.

Кад су поседали,
 Лѣпо с' наређали;

Домаћин ће први,
 Замочити хлѣбни
 залогай.

Рећић' од све волѣ:
 Да нам роди полѣ;
 Пшеница долином;
 А вино планином
 гостима.

Србин неће славит',
 Нит' с' у кући с'гранит;
 Док не завѣт стари,
 И оваке ствари
 повтори.

Онда ћ' пожелити,
 Гости веселити,
 У здравлѣ ће пити,
 Дом ће сав орити
 у слави.

Преправи ће колач,
 Кой е као орач;
 Земљу обдѣлавао,
 Бодро настојавао
 да с' хасни.

Тад ќе свештеника,
 Божѣг угодника;
 Резат нѣга звати,
 За нѣме пояти

полако.

Юшт ко тому има,
 Познато 6 свима;
 Да домаѣин стои,
 Сваког госта двори

до мрака.

У вече ќе сести,
 Са гостима 6сти;
 Кад сунца нестане,
 А мрак веѣ настане

по свуда.

— Домаѣица Фема,
 Она ти не дрема;
 Веѣ по куѣи ходи,
 Шалу свуд заводи,
 да с' смію.

Сад ти 6 код люди,
 Гдѣ свакога нуди;

А сад е код жена,
 Као една вредна
 приноси.

То већ трае тако,
 До зорице лако;
 Ту чаше неброје,
 Сваки колико е
 попио.

Када дан осване,
 Држи појтар'е;
 Зваће јошт на ручак,
 Послаће му стручак
 босиљка.

Да нечини другче,
 Него као јуче;
 Нека дође смъло,
 Држаће се опъло
 за мртве.

Јошт нешто имаде,
 Знам да сваки знаде;
 Да кољиво треба,
 Пои сад да преда,
 домаћин.

Попа кротко прима,
 У руке пред свима;
 Танѝир са кољивом;
 Домаћин са вином
 одступа.

Ер ће сад читати,
 Мртве споминјати;
 Све по реду које,
 Вешт домаћин своје,
 пописао.

Кад појти почне,
 Песму за покойне;
 Онда сваки меће,
 Другу свом на плеће
 два прста.

После сваки мора,
 Узет' кол'ко м' воља;
 Реченог танѝира,
 Кашику кољива
 да једе.

Кад се сврши ово,
 Починѝ на ново

Спокой душе пити.
 Съ плачем беседити
 сваки гост.

Оставе већ мртве,
 Окрену за живе;
 Добре домаћице,
 За здравлѣ дѣчице
 да пию.

Сад виш' ништа нема,
 Већем да кой дрема;
 Мисли свакояко,
 Али све полако
 одлазит.

До довече трае,
 Више неостае;
 Рок му већем прошо,
 Треба да е пошо
 за видла.

Тако сада а'та,
 Газди окол врата;
 Да с' излюби снѣиме,
 Ер он има с' чиме
 хвалит'се

Домаћин ће рећи,
 Свима ове речи:
 „Ова моя слава,
 Богу нека хвала

остане.“

Пѣсма вечерня.

Свѣтлост дана изчезава,
 Сунце с' к ноћи приближава,
 Смркло с' наоколо свуд.
 Дан све мрачнии постае,
 Ноћ полако све настае,
 И невраћа се отуд.

Смртном мислит сад налаже,
 Послове да неодлаже,
 Оне, кое треба радит.
 Већем данас нека гледа,
 Концу своме да ий преда,
 Дан се немож' повратити.

178
 Благо оном, кой у вече,
 Када данак већ протече,
 Рећи може, „а сам срећан.“
 Нѣму одмор тако прія
 Баш ко цвѣту када клія,
 Када преспи зимски сан.

„Да би мени свагда мирно,
У живати, и безстидно,

Пролазили бића дни.

Хоћу оно што е право,

А и здрављу моме сходно,

Справлят посла свагда ми.“

Врлина домаћице.

Срећан е онай, на овом' свѣту,
 Кой достигне красну ову мету:
 Добру дѣву добит' за супругу,
 Па нежелит' богатињу другу.
 Добра жена вреди виш' од злата;
 Ёр она зна само чуват' врата,
 И кућу, у којој се довела,
 Чисто држи, да с' неб' замерила;
 Добром и милом супругу своме,
 Ёр она зна ко управља њоме.
 Таку добит, то е врло редкост,
 Зато с' каже, да е една вредност. —
 Ум, њѣно постојанство, и памет,
 Ред кућни држи баш к'о аманет;
 Њѣна лѣта нис' у лудост текла,
 Нит' лѣпа душа страст'ма навикла,
 Не живи та свету да угоди,
 Нит' мора, да се носи по моди.
 У њѣном бистром, и бодром оку
 Видити прередку ревност могу,
 Коя тежи к' благостанію куће,
 Потомства свога, среће будуће.

Пријатељ своје куће супруга,
 Ван куће, нетражи посла друга;
 Ни намешћая по новој моди,
 Кои премлого по улици води;
 Већ она мотри, и све прегледа,
 Да неби кућа трпила вреда.
 Што се подерало на дѣтету,
 Закрпи, да ніе укор свѣту.
 Дѣцу свою чисти, и умива,
 Отом се брине, и свет ужива,
 За срећу се њину Богу моли,
 Сваки дан зато молитве твори;
 За пример омлађима живи,
 Благим совѣтом кад с' сваде, мири;
 Свако обима к'о да е своје,
 На пут гони, лѣпо совѣтуе;
 Да му дан непролази бадава,
 И nebude свету тупоглава:
 Нек учи кол'ко у Бога дана,
 Ср од науке долази му рана.
 „Радня е каже се мати среће
 Од леньости куге нема веће.“ —
 Супруг кад у вече с раднѣ дође,
 На сусрет весела к' њму пође;
 Любко га с лѣпим рѣчма дочека,
 А то врло весели човека.

Оно, онай дан, шта е радила,
 Гледаюћи га изговорила;
 Па шта ће сутра радит', пита га,
 У незнаню за совѣт моли га:
 „Твоя воля, мени е заповѣст,“
 То іој каже сама нѣна савѣст;
 Почем е пріятель свое куће,
 И употребљава силе имућне,
 За благостанѣ дѣчица свои
 Ради, бди, и што е добро твори.
 За воспитаніе особито,
 По васдан трудисе честито;
 Да би онда, када буду люди
 Отресли с' и постали мудри;
 Били они или ти войници,
 Ил буди каквог реда рукодѣлци;
 Лѣпо е кад што разумѣваю,
 И скромност свуда наблюдаваю.
 Паметна, и бистра така мати,
 С' тим свесрдно време себи крати,
 И кад би се год с' тим занимала,
 Зацело никад неби с' каяла.
 Она с' таким нѣним обхоѣенѣм,
 У кућевном реду уреѣенѣм,
 Слади не само свой един живот,
 Него украшава читав нѣн род.

А благо оном истом супругу;
 Да срећан ти е на овом кругу,
 Завидити таковом е вредно;
 Србо е то благо скупочѣно.
 Нема ту куће, нити напредка,
 Ни смока, нит' живине за лѣка;
 Кад т' жена код огледала седи,
 Па како кой прође, за нѣм гледи,
 И нека е та страст код нѣ редка,
 Па е за супруга зло довека!!

Шѣма

или

житіє Анке.

(По немач.)

Съди отац ми премин'о,
 Мати оде за њим;
 Па и добро сво њино,
 Пропало е са свим.
 Ах! кой ће ме надгледати?
 Коли младу тѣшити;
 Без свога морам страдати,
 Сваке бѣде трпити.

На еданпут као с' неба,
 Допаде ми послати;
 Милан баш како треба,
 И почне ме искати.
 О! да лѣпе за мен среће!
 Срдце пуно м' радости;
 Ал' се войска у бой креће,
 Јо мое жалости!

На брежулку с' попнем я,
 Траг Миланов пазити;
 О! да имам крила сада,
 Како б' знала летити!
 Дуже трпит' нисам могла,
 Кућу мою оставим;
 С' пѣвцем моим есам пошла,
 И за њим' се оправим.

Путуюћи после тога,
 Птицу станем учити;
 Лѣпе пѣсме срдца мога,
 Вешто гласом вѣяти.
 О! как' лѣпо птица пѣва,
 Надежда ме пита ой;
 Да ће Анка као дѣва,
 Мирно провест' живот свой.

Руке мое скрестим сада,
 И у себи помислим;
 Шта ћу бѣдна радит' тада,
 Ако нѣга гдѣ видим.
 О! како ћу с' задржат я,
 Да невичем к' њму стой;

Можел' трпит' нѣжност моя,
 Да не пусти врисак свой? —

Тако прођо села, поля,
 Птицу сам я учила;
 Кад' ми била тужна воля,
 Она ме разблажила.
 Лѣпо богме птица пѣва,
 Гласиѣ вешто вѣя свой;
 Птицу гледи лѣпа сея,
 Млади люди узраст мой!

Подобна сам онда била,
 Майском најлѣпшем цвѣту;
 Пријатна, добра, и мила,
 Скоро сваком на свѣту.
 Радо сам се дала видит',
 Радо ме и гледали;
 Свако ме мор'о завирит',
 Младићи с' надмећали.

И гле младиѣ већ код мене,
 Изненада ми дође;

Образи ми зарумене
 Да ме и еза прође.
 Зачудим се кукавица,
 Шта знам сама радит'
 Усамљена сам дѣвица,
 Па баш морам трпит.

Ободри се срдце мое,
 Станем управ гледати;
 Лице тога сваке бое,
 Стаде одма меняти.
 Па ми рече: „Мила моя,
 Што но красиш женски род;
 Нек' одлети птица твоя,
 Я ћу т' бити присни род.“

„Прођ' се мене млад юначе,
 Немой стати на пут мой;
 Срдце ми за другог' плаче,
 За нѣг цѣним живот свой. —
 Птица самном научена,
 Отуђитисе неда;
 Анка Милану вручена,
 Нѣга тражи, и гледа!!“

БИТКА**код села Страже, (Sagerdorf)**

или

Издайство кнеза Войводиначког,

године 1848. месеца Октовріа.

Гнѣван Вуја *) по двору се шета;
 Една мис'о другу достизаше,
 Лепо м' бити романским владиком;
 Да се дичи, па да се поноси,
 Како му е од нарави дато;
 Од три бое вѣнац направио,
 Те е с њиме шешир украсио;
 Јошт ко тому и свога катану,
 Већем напред себи преправио;
 Све то лѣпо знао наместити,
 И господство себи придобити;
 Да му мило, и од срдца драго,
 Да поживи на бѣломе свѣту. —
 Али Србљи нѣму додіяше,
 Што с' Мађаром покорит' нехтеше,

*) Прота Оравички Ігњатије Вуја.

Већ се храбро по свуда борише,
 За свободу, и за свету цркву,
 И за тврду вѣру Хришћанску,
 Па за цара свога честитога! —
 На то с' Вуја страшно разљутио,
 Од лютине све альине даре,
 Што се немож' осветит' Србљима,
 И постати своме роду глава. —
 Па ти узе листъ бѣлог папира,
 И написа од све муке књигу,
 Те е шалъ свом милом синовцу,
 Та синовцу, кнезу Войводинца.

„Богом Максо, срећо поуздана,
 Ти си данас у твојем селу глава,
 У теб' гледе нашег рода браћа,
 У теб' гледе, и помоћи ишту,
 Сад е време срећу покушати,
 И од Србства род наш избавити;
 Ти послушай стрица твога рѣчи;
 Имам вѣре, добре су намѣре! —“

Код твога е близу село Стража,
 И у Стражи Србску войску кажу,
 И ти идеш с' њима те се частиш,
 Са господом, са осталом войском.
 Ти ми сине врло добро пази,

Како стои тамо Србска војска;
 Имал' много, и доста оруж'я
 И ко тому џебане, 'топова,
 Какви люди, и есул' юнаци;
 Каквог вођу има Србска војска;
 А јошт и то драго дѣте мое,
 Добро пази па добро утуби,
 Кад е тама, кад иј много нема.
 Па кад будеш сине увѣжбао,
 Слабу стражу, Србске војске ману;
 Ти подкажи у Вршцу команду,
 Дамянићу, али Дамаскину.
 Пази само, немой радит' нагло,
 Све полако, корачай пома'лко;
 Издај Срблѣ, нека буду роблѣ. —
 Па ако нам изиђе за руком,
 К'о што валя, и к'о што се надам;
 Срећан бићеш на овоме свѣту,
 Твоя дѣца, па и породица,
 Твога стрица, гледаћеш к'о свеца!!

Кад е кнеже књигу проучіо,
 И у књизи, шта му стриче вели;
 Клетог дѣла примио се одма.
 Он е знао Срблѣм гостити се,
 И с Маџаром пити руйна вина,
 У меани с Нѣмцем беседити;

Докле ніе згону намерио,
 Србску войску добро прегледао,
 Кад ій мало баш на брою било,
 Цѣлог стана, само шест стотина. —
 Подранио кнеже поуздани,
 У четвртак у Вршац на вашар,
 Па ти оде Нѣмцем и Маѣаром;
 Те ти рече Нѣмцем и Маѣаром:
 „Сад є време, браћо моя драга,
 Сад є време Срблѣ поробити;
 Може те ій редом повезати,
 И к’о стадо предасе терати,
 Я сам био баш ючер до подне,
 С’ нѣма био, мученице піо,
 И сав логор очима прегледо’;
 Силна войска оде к’ Томашевцу,
 Са ѣбаном и болѣи топови,
 Оста само шест стотина равно. —
 Я вам мою тврду вѣру даєм;
 Ако данас сложно ударите,
 Ево главе, ево ми и чести,
 Ноге неће ни єдан из’нети!!
 — Закукала црна кукавица,
 Баш у есен, кад іой ніе време;
 Преко Страже, гдѣ станує войска.
 Гласе ядне од себека дає,

Слушала е из войске господа,
Слушала е па су беседила :

„Боже мили, на свем теби фала,
Тайне твоє єсу непостижне,
И границе никад непрегледне ;
Лѣто прође а и зима дође,
Вѣчном свѣту, шияли смо жертве,
Све у славу цара честитого ;
А за тврду вѣру христіанску,
Сакруши смо враге и душмане.
Ал' нам птица данас чудно пѣва,
И у пѣсми жалост предсказує ;
Ніє птица саданѣг времена,
Већ е птица лѣтна и Бурѣвска.“
Тек што било подне превалило ;
Ал' ето ти юнак од мейдана,
Свог е коня пѣном обасуо,
Наглим трком преко поля равна ;
Єр се юнак био зачудио
Кол'ко войске у Маџара има,
Дош'о явит', да се приближава ;
Па іѣм рече из свег' свога грла :

„Ніє шала, већ устати валя,
Иде Маџар кол'ко нагло може ;
Кол'ко има од Вршца до Страже,

Сву е землю притиснула войска,
 Ширина се прегледат' неможе."
 Тек што юнак рѣчи изговори
 Ал' се войска била приближила,
 Да удари у ред поставила. —
 Но и Србљи бише већ готови,
 И редуте лѣно заузели. —

Фала Богу и Богородици;
 Дал' е било, дали бити може,
 Ђдна шака десет да превлада
 Мала сила већой да пркоси; —
 Но се Србљи на Бога позову,
 И ньіовог светога Іована
 Уздаюћ' се на срећу юначку,
 И десницу тврђу од челика;
 Па и бояк сложно заметнуше,
 Из пушака ватру просипаюћ;
 Два пута су Мађара одбили
 Два пута су к бѣгству га нагнали. —
 Ал' са стране Бѣле Цркве града,
 Долецише Нѣмци, и Маџари,
 Оружани, и к' бою готови;
 С' четир стране Стражу запалише,
 Па у село сложно ударише;
 Сѣку, туку, никога не штеде,
 Нит' дѣвойку, нит' дѣцу малену,

Манѣ старца од шесет година. —
 Кад то Србљи очима видише,
 Дѣло крвно, па и невиђено,
 И да с' не да сили досадити,
 И када су натраг опазили,
 Са сви страна, да су обколѣни;
 Сви се онда братски завѣрише;
 Ил' умрети, или продерати;
 Ал' се живи у руке недати. —
 Како с' били братски завѣрили,
 Юначки су и рѣч одржали;
 Пали Србљи, пали и Маџари,
 Да се богме нитко непофали. —
 Ђдна фала оста свету јвна,
 Коју ће ду дѣчица причати,
 Док е вѣка, и овога свѣта.
 Кад су Србљи оружаном руком,
 Село Стражу оставит' морали,
 И уредно назада повукли;
 Онда с' есу Нѣмци и Маџари,
 Господари тог села постали. —
 Од три дана више раану вукли
 *) Рожа Шандор марву јйм отер'о
 И пастире у пољу потук'о.
 Свештеника тукли, и убили,

*) Био лопов.

На прсима ватру наложили,
 Свете ствари кивно поарали,
 И за новце людма продавали;
 Пошто, зашто, што њим нїе цѣна. —
 Село Стража лѣпо и угледно,
 Гдѣ є чисто Романско колѣно;
 Од свог' рода несрећно пострада. —
 Кука майка за своєга сїнка,
 А и люба за свог заручника;
 Па проклинѣ реченога кнеза:
 „Ой невѣро', жив те Бог убио,
 Да си туђег рода и племена,
 Већ од правог Романског колѣна;
 Ал' и тебе судба є постигла,
 Снажна рука главу ти однела,
 Душа твоя јада є достигла.
 Како но си кнеже заслужио.“ —

**Одзив Книћанина,
Аустријским Србљима.**

Чуем Србљи ваше јаде,
Шта душмани с вама раде;
Сложно само ударайте,
Я ћу браћо све напред;
А ви мене нечекайте,
Када дође на вас ред.

Люти душман нами прети,
Вѣру, дѣцу све сатрети;
Да се незна гдѣ нам било
Мѣсто, гдѣ нам био стан;
Све се широм то подигло,
Да нам сруше Божи храм.

Наши стари нашег рода,
На нас гледе с' плавог свода;
Дал' унуци бране вѣру;
Кою душман злобно тре;

Дали штеде крвцу врелу,
Када треба ић' напред.

Повѣстница нами вели,
Какови су стари били,
Кад су они воевали;
Дал' е било кому стра?
Топа тана ни с' бояли,
Нит' пушчаног' силног' пра.

Кой се Србин сада крие
Када душман едко бие,
И кад ружи Србско име;
Онај неће с' звати тай;
Кой за вѣру нећ' да гине,
Биће проклет, то већ знай.

Аманет нам браћо драга,
Вѣра, црква, Србска права;
Стари су нам завѣщали,
Кад њим дошо смртни час;
Да су крвљом задобили,
И гинули све за нас!

Ил' умрети, ил' живити,
 Ил' душману врат сломити;
 Чуйте браћо моя драга,
 Нек Србину буде цѣл;
 Питаћемо после врага,
 Къ нами доћи више смѣл?

Добри Бесар нам небрани,
 Што е право и сам храни;
 На Нѣг вѣру сви имајмо,
 И покажмо нашу моћ;
 За Нѣг' Богу припадајмо,
 Да нам буде у помоћ.

Сан Србкинѣ.

О поврету у очи св. Јована у

Вршцу,

1849. године.

Србска дѣва санак боравила,
 У сну свѣтла светитеља вид'ла,
 Светитеља Хрїста крститеља:
 Лѣвом руком частан крст носно,
 А у десној киту од босилка;
 Црну земљу люди притискали,
 Да се неда оком прегледати,
 Нит' се може васдан изброити.
 Јошт е сея млада у сну вид'ла,
 Више главе кума Спаситеља;
 Како с' небо огнѣм засвѣтлило,
 И свѣтила лучом озарило;
 Све то свѣтло, ватрено е било,
 Да неможеш оком погледати:
 Боже мили, чуда великога.
 У свѣтилу лист бѣлог папира,
 На папиру златна слова пишу,
 Златна слова ал' овако кажу:

„Небойте с' люди Цара честитог,
 Ког' любите, и мрете за нѣга,
 За свой народ, и вѣру ришѣанску;
 Небо ће се вама отворити,
 Божѣг ђете престола гледати,
 Гдѣ но стов ваша добра дѣла,
 Свему свѣту заиста позната. —“
 Јошт е к' тому Крстителъ Јоване,
 Частним крстом люде благосильо,
 Светом водом люде пошкропио,
 Како треба, и пак црква каже,
 Сваке године, на тай дан видла.
 Док е сея дивног санка снила,
 Док е снила и очима гледала,
 Сайног неба ватреног пламена,
 И дивотом начертана слова;
 Дондѣ се е рая нагледала,
 Душа нѣна и сладости райске.
 А када се у сну окренула,
 Да угледа блага светителя:
 Кой но бјаше на узвису ста'ю;
 А Светитель кули се окрене,
 Као муња и одма изчезне,
 За светителѣм свѣтлост нестане;
 Црни мрак е све небо покрио,
 Густе с' облак на земљу спустио;

Фала Богу, и Богородици,
 Так' само у сну, другче незид'ла.
 Затим време мало постояло,
 Како ће с' избавит' смишлявала;
 А кад поче с' небеса пуцати,
 Златне шаре свуда разсипати,
 По готову сама знала ніе,
 Или грми, ил' се земля тресе. —
 Сада сея из свег грла врисне,
 Од стра'оте никад' невиђене,
 Од пуцняве никад, нечувене;
 Вриском ѓипи, колика е дуга,
 Те отрчи до 'старѣле майке,
 Коя с' вриском кѣри пробудила,
 На мекане душеке е сѣла,
 Ђерцу свою на руке примила,
 Грудма брижно ню е притиснула;
 Три пута іой главу полюбила,
 Док е ѣерцу свою утишала;
 Кад е ѣерцу свою утишала,
 Шта се сбило питати почела:

„Ой Бога ти кѣри моя мила!
 Казуй майци што ти с' догодило;
 Ко ти зору преспати не даде;
 Шта е узрок те с' тако препаде,
 Не затаи од мене ни словца;

Тако м' Бога и Божѣ матере,
Желю твою испунићу т' једна.“

„Авай майко добро мое мило,
Казаћу ти од свег срдца мога,
Я ти нећу ништа затаити:
Чудан сам ти једна санак снила,
Јошт чудниѣ у санку видила,
Незнам једна хоће л' добро бити,
Хоћел' братац с' войске кући доћи.““
Све по реду санак изказала.

Добро майка санак утубила;
Врти главом, уетма преговара:

„Берко моя благо небровно,
Я сам жена од старога свѣта,
Много видла, а више патила;
Добро само саслушай ми рѣчи:

„Што си у сну ти видила светца.
Велиш свѣтла на подобѣ сунца,
Лѣвой руци частан крет носмо,
А у десной киту од босилька;
Частним кретом од зла се бранимо;
Болѣ нам од светинѣ цвѣће,
Ништа друго, него радост значи. —“

„Полѣ велиш люди прекрилили,
Да се неда оком прегледати,
Нит' се може васдан изброити;

Велиш далъ моя мила ћерко,
 Више люди нег на земљи мрава;
 Из старина то се често прича:
 Ништа друго, већем штета значи. —“

„Више главе нашег Светителя,
 Благог Христа Бога Крстителя;
 Како с' небо огњѣм засветлило,
 И свѣтила лучом озарило;
 Тако било, и тако се прича,
 Од старине, па до овог вѣка;
 Да када е Крстителъ Јоване,
 У Јордану Христа Бога Крст'ю.
 Небо с' онда њима отворило;
 Сав се свѣт у свѣтлост претворио:
 Све то ћерко Срећа и чест значи.

„Што ћу т' казат' за чуднога санка.
 У свѣтилу лист бѣлог папира,
 На папиру златна слова пишу;
 Златна слова благослов толкую,
 И та слова овак' велиш кажу:
 Небойтес' люди цара честитог,
 Што га любите и мрете за нѣга;
 Небо ће се вама отворити,
 Божѣг ће те престола гледати;
 Гдѣ но стое добра ваша дѣла,
 Свему свѣту заиста позната:

То су рѣчи Христа Спасителя;
 Ние шала, нит' е ствар малена,
 Мора бит' да с' Богу дотештало,
 Од неправде, што Маџари раде. —

„Ево већем годиница дана,
 Како стенѣ Србин под Маџара,
 Како сѣче старо и нејко;
 Ватром пали и села и цркве,
 К'о да нема Бога ни закона,
 Нит' вѣруе Христа Спасителя;
 Помени се драго дѣте мое,
 О Божићу пре два и три дана,
 Како с' Маџар осилио био:
 Те удари на Панчево варош,
 Да посѣче што год тамо дише,
 Да попали стае и камаре,
 И да сруши све по избор куће;
 Ал' е Христос чудо показао,
 И Србљима снаге укрѣпио;
 Изсѣкоше штогод стић' могоше;
 И од зиме сила изгибоше;
 Да се прича док е год Србина,
 Имена велим, па и племена.“

„А небеса што се помрачила,
 Пуцњава, грмљавина настала;
 После оног сјајног твога санка,

И прекрасног уживаня часа:

Ништа друго, него брига значи.“

Нигдѣ зоре, нигдѣ бѣла данка,

Уранила велика девойка,

Уранила косу очешляла;

Па ти оде, да зайти воде,

Испод куле, из крайнѣг Бунара*)

Ту затече подунавку вилу,

Коя с' била на брегу попела,

И на Вршац оком погледала.

Ту јој Сея учтиво пристуши,

Сузама јој ово проговори:

„Ала Вило, моя мила Сејо!

Идеш ли ми од Панчева града?

Есил' вид'ла брата мога тамо?

Шта нам ради наша Србска војска?

Хоћели нам скоро амо доћи?

Хоћел' мо се ослободит ярма'

И Маџарског тежкога зулума?“

Али Вила Сеји одговара:

„Ј ти идем од Панчева града,

Ј ти носим гласе поуздане.

Нема више рока ни тимара,

Нит е Срблѣм више за чеканѣ.

*) Тако се тай бунар зове.

Иде войска колко нагло може
 Силна войска, од сами Србаля.
 Свако пѣва, и добре е вољъ;
 Надмеће се едан над другимъ.“
 Мало време затим постояло
 Мало време до два до три сата;
 Ал ето ти Книћанина Стеве,
 Од Зич'дорфа села немачкога,
 Са одважни свои Србиянци,
 И за нѣме Јовановић Михла
 Са змаєви свои граничари,
 Граничари Сремци и Хрвати.
 А од стране села Павлишкога,
 Гдѣ нам живе наше вѣре Србљи;
 Листом полъ войска прекрилила;
 Од Павлиша па до Вршца града;
 Мало бѣше црной земљи тежко. —
 Са сви страна Вршац обколише.
 Да е кому погледати било,
 Како Србљи воюю за правду,
 За правду и цара честитого,
 За свой народ и вѣру ришћанску.
 Ударише юриш на катане,
 Катане Кошутове обране
 Разтераше, к'о соко голубе;
 Што с' борило, на мѣсту остало,

Што бѣгало у бѣгству се спасло.
 Очистише Вршац од Маџара,
 Слава Богу Христу Спасителю
 И Ювану Бога Крестителю.

Слуш'о есам гдѣ говоре люди,
 Да по крвцу санак нама гуди.
 Ал' се мудрац овдѣ преварио;
 Ер' се санак у истину створи.

Пѣсма

Нѣговой Пречестности

Господину

Протопреевитуеру Вршачком

Филиппу Трандафировић. *)

Сво е благо овог свѣта,
 Дѣтска слава и врлина;
 Гласић вешти дизат к небу,
 Преузвише дати оном;
 Кому благо наше вреди,
 На срдцу му корист наша лежи:
 „Дай му Боже многа лѣта,
 Прославити овај дан.“

Радост лети до висине,
 Игра срдце од милине;
 Што се штуе од старине,
 И што троне смртног дух;
 Све се тобом сад темелји,

*) Пѣвања младежи Србском, приликом имендана.

И што срдца наша к' Богу дражи;
 Ником другом, него теби;
 Да чеємо златни вѣк.

Што се каже да е наше,
 И што тражи райско благо;
 Божѣм храму нека нађе,
 И горећу срдца жар;
 Нека знаде како треба,
 Гонит злону, любит свету слогу:
 С' тим се любов к' вѣри диже,
 С' тим се слави Божи храм.

К'о што сваког душа краси,
 Лѣпа дѣла, свете ствари,
 У окрилѣ усвоене,
 Када мудро спроводи;
 Тако твою, о Филиппе!
 Свету дужност, милу добру волю,
 У сред буйне врага мисли,
 Душу т' мора цѣнити.

Плач Србина

Месеца Маја 1849. *)

Све пѣва, што год ходи,
 За гором чуе с' ек;
 Дѣтенце Србин води,
 Плач њим е тек одек.

Веселъ с' свуда ори,
 Свирка њим прати збор;
 Србина туга мори,
 Пуст му е разговор.

Ах! Боже, Боже свети,
 Зашт' тако остави;
 Да дужманин проклети,
 Род Србски злостави.

Буд Банат, Бачку равну,
 Душманин покори;

*) Ово му е повода дало, кад су Нѣмци и Мађари све по избор Срблѣ затворали, у Вршцу.

Па зашт' ми браћу славну,
Он стеже 'окови.

Маїй кити башту цвећем,
Дични іой с види лик;
Шума с' зелени лишћем,
Славуя с' чуе клик.

Ой! дични, мили пѣвче,
Теб пѣсма; мен' е плач,
Єр' вражій мало Србче,
Покоси оштри мач.

Ма цвеће више ніе,
За мене Србина:
Од туге срдце біе,
Служећи туђина.

С и р о м а.

Остављен у свету тужан,
 Баш нигдѣ никога нема;
 Па е свим постао ружан,
 Ёр новаца он нема.

Сваки свог любко обима,
 С' њим се части, и грли;
 За нѣга с' и заузима,
 Као пријатељ врли.

Ово му е од брата дѣте,
 Оно од сестрице син:
 Гледа ће до добре мете,
 Како ће доћи са с' њим.

Ако новаца пак има,
 Том су сви наклонѣни;
 Свак' га да виш' радо прима,
 К'о да му син рођени.

За голу кост црна врана,
 Нећ' богме ни да мари;
 А без лѣка свака рана,
 *) Чойка труе и квари.

За сав толики дуги вѣк,
 Зборио наш стари Паво:
 Да е баш сирома човек,
 У свету прави ђаво.

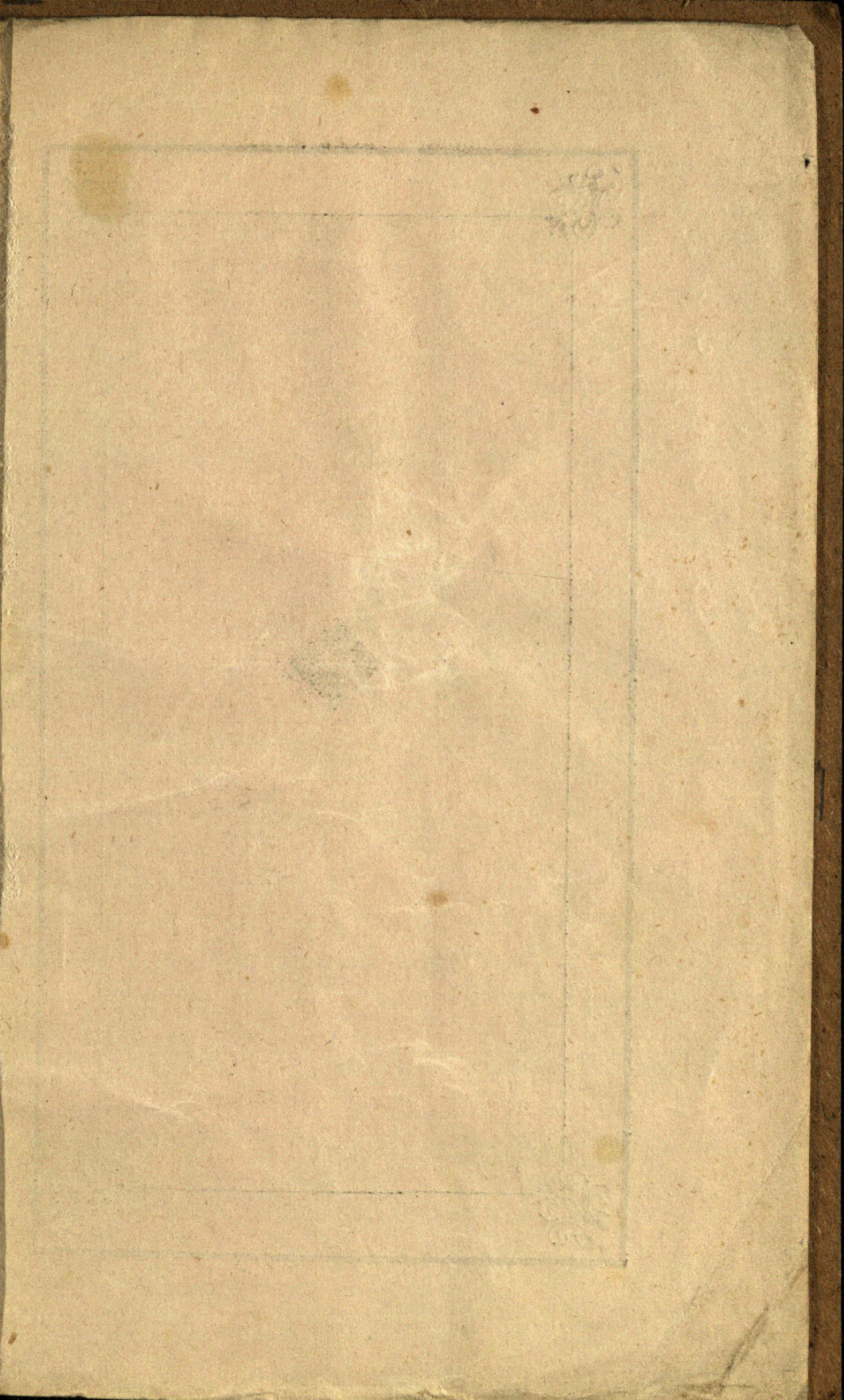
*) Човека.

Въ тоу году явилъ ся
Нелъ болше ни да яви
А оу томъ году явилъ
(*) Явилъ ся и явилъ

Въ томъ году явилъ ся
Въ томъ году явилъ ся
Въ томъ году явилъ ся
У свату явилъ ся

Въ томъ году явилъ ся
Въ томъ году явилъ ся
Въ томъ году явилъ ся
Въ томъ году явилъ ся
Въ томъ году явилъ ся
Въ томъ году явилъ ся
Въ томъ году явилъ ся
Въ томъ году явилъ ся

Въ томъ году явилъ ся
Въ томъ году явилъ ся
Въ томъ году явилъ ся
Въ томъ году явилъ ся

Р 19 Ср II 1065.1

10
Куп. 3
Зак. 5
Копи 3
Уч. 3

25

25

50

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

РлзСрп II 1065.1